

Sadunlukijoiden kokemuksia ja kertomuksia vuosien varrelta

Sadunlukijat ovat olleet tärkeä osa Satupäivää alusta alkaen ja monet satuilijat ovat olleet mukana satuilemassa alusta alkaen. Sadunluku on tunteikasta puuhaa - se jännittää, mietityttää ja ihastuttaa, mutta ennen kaikkea se tuo kuulijoille ja osallistujille hyvän mielen. Olemme keränneet sadunlukijoilta vuosien varrella kertomuksia sadunlukukokemuksista - tässä niistä muutamia iloksi ja inspiraatioksi!

Karhuja, kultakutreja ja vattumatoja

Luin Lempäälässä Kuusimäen päiväkodissa kahdeksalle ryhmälle satuja: pienille Kultakutri ja kolme karhua -sadun, isommille Topeliuksen Vattumadon. Näin kirjoitin Grafomania-blogiin:

"Terveisiä päiväkodista. Ääni käheänä, mutta mieli kirkkaana. Perä jälkeen kahdeksan ryhmää tatiaisia – keskittyivät, kuuntelivat silmät ympyriäisinä! Pienemmille luin Kultakutri ja kolme karhua -sadun, isommille Topeliuksen Vattumadon. Hoitajat olivat pimentäneet huoneen hämyisäksi ja lavastaneet hohtavan valopolun lattialle, huilu soi, lapset istuivat nukkamatolla ja tyynyillä – ja miten herkeämättä pienimmätkin jaksoivat kuunnella suuren karhun mörinää: "JOKU ON ISTUNUT TUOLILLANI!" Sadun lopussa Kultakutri pakenee ikkunasta ja juoksee metsään, "mitä hänelle sitten tapahtui, sitä en tiedä. Mutta karhut eivät nähneet häntä enää ikinä". Minne Kultakutri meni? Lapset olivat yksimielisiä siitä, että hän juoksi kotiinsa. Niin minäkin olen aina ajatellut.

Vattumatoa ei kukaan myöntänyt nielleensä, mutta yhden pojan kaveri oli semmoisen kuulemma popsunut. Vadelmahillo ei muuten ollut lasten lemparia, ylivoimaiseksi suosikiksi nousi mansikkahillo." Kiva oli olla mukana!

Jännitystä ja nostalgiaa

Tässä pieni kertomus Satupäivästäni päiväkotiviikosta Vellamossa (Hki). Minua jännitti etukäteen mennä lukemaan satuja vieraille lapsille (ja aikuisille!) päiväkotiin, enhän ole mikään ammattilainen. Toisaalta kokemus omista lapsista antoi rohkeutta: lasten kanssa tulee aina juttuun. Ja niin tulikin!

Luin pienten (2-3 v.) ryhmälle itselleni nostalgisen Oili Tannisen Nunnun (v. 1965) ja isoille (4-6 v.) itselleni entuudestaan vieraan Markus Majaluoman Isä, ostetaan kesämökki! (v. 2009). Hienoja kirjoja molemmat. Tarinat pitivät lasten mielenkiinnon yllä aika hyvin, ja kun se meinasi herpaantua, kyselin lapsilta tarinoiden lomassa heidän omista kokemuksistaan: ”Oletteko te kontanneet/kiivenneet/lasketelleet noin?” ”Oletteko olleet maalla/metsässä/uimassa?” ”Mitä tässä oikein tapahtui?” ”Mitä olisitte itse tehneet?” Tämä sai lapset keskittymään ja osallistumaan tarinaan: ”Joooo!” ”Eiiii!” ”Mä ainakin olisin...” ”Toi teki...” Mikä ihana aamupäivä! Luulen, että me kaikki viihdyimme.

- Minna

Ujosteleva sammakko

Olin Itäkeskuksen Akateemisessa lukemassa pari satua. Aluksi päiväkotiryhmän lapset houkuttelivat hattuni alta ujostelevan Satu - ja haitarikotelosta Saku-Sammakon mukaan kuuntelemaan satuja. Ensin lauloimme yhdessä jälkimmäisen nimikkolaulun ja lopuksi vielä hämähäkkilaulun, kun sadun Jellonakaan ei sitä pelännyt. Hauskaa oli!

- Tintti

Sadunlukijan kaunein kiitos

Heräsin jännittyneenä. Oli tiistai, 18.10. eli Sadun päivä. Tänään kirjailijat ja muut sadun ystävät jalkautuisivat päiväkoteihin ja kouluihin lukemaan lapsille satuja. Lapset kun eivät kuulemma nykyään enää tunne satuja eivätkä osaa kuunnella. Niinkö? Minun kokemukseni on toisenlainen. Vilkkaat, vieterimäiset ja metelöivät lapsetkin ovat kyllä aina hiljentyneet ja istuneet viereen kuuntelemaan, kun olen alkanut lukea ääneen. Niin omat lapset, kummilapset, sukulaisten lapset kuin kavereiden lapsetkin - kaikenikäiset lapset. Minusta vaikuttaa pikemminkin siltä, että aikuiset eivät enää osaa lukea satuja. Eivät itselleen sen enempiä kuin lapsillekaan. Ei riitä aika. Aikuisilla on aina kova kiire lukemaan sähköpostit. Facebookissakin pitää käydä. Ja tanssikilpailuja katsoa telkkarista.

Luetaanko päiväkodeissa enää lapsille? Sitä en tiennyt. Varmuuden vuoksi päätin itse mennä päiväkotiin kokeilemaan, mitä tapahtuisi, kun sadunlukija saapuisi. Kippasin kassiin kasan kirjoja ja pukeuduin värikkääseen kukkavaatteeseen. Huomiovaate! Kyllä jännitti. Tämä yleisö oli arvaamaton ja vaativa. Heitä eivät mitkään kohteliaisuusäännöt pitelisi. Jos lapsia ei kiinnostaisi, he kyllä näyttäisivät sen. Eteisessä nelivuotias poika tiedusteli, miksi olin täällä. Tulin lukemaan teille kirjoja, paljastin. Mutta ensin minun pitää niistää nenä, jatkoin. Sä oot tyhmä, sanoi poika hymyillen, ja huiskaisi minua paidalla. Luetko sä vai jotain nenäkirjaa.

Yli kymmenen 1 - 4 -vuotiasta lasta asettui matolle riviin. Kaikki tuijottivat minua. Laskeuduin lattialle heidän tasolleen ja pitelin kirjaa korkealla, jotta he näkisivät kuvat. Pelasin varman päälle: luin kirjaa nimeltä Nallekarhun nojatuolissa, jota omat lapseni olivat aina rakastaneet. Ensimmäisessä sadussa oli uimataidoton karhu, hunajavoileipiä, pyöräileviä pupuja, ihana hiekkaranta ja veteen molskahduksia. Lopuksi veteen vahingossa kierinyt karhu huomaakin osaavansa uida. Mikä riemu! Lopun uimahallikuvaan laitoin vähän omiani: ”Ja kun tuli talvi, Karri Karhu ui aina Mäkelänrinteen uimahallissa, ja kesällä Kumpulan maauimalassa.”

Kolmevuotias poika katsoi minua silmät suurina: Minäkin uin aina Mäkelänrinteen uimahallissa. Toinen kertoi uivansa käsipohjaa. Kolmas kertoi kellukkeistaan. Fiuh, tämä satu toimi. Painu tiehesi, Susihukka –sadussa sain koputtaa oveen ja avata kirjan sivujen oviläppiä. Kaikki kuuntelivat keskittyneesti, myös pienet yksivuotiaat sekä eteisessä minulle isotellut poika.

Oili Tannisen Milli-kirjassa on mustavalkokuvitus ja arkisia, pieniä tapahtumia. Isä ompelee nappia, Milli pukee haalaria, ulkona pulkkaillaan. ”Joku lintu laulaa. Mikä lintu se on, kysyy Milli. Isä ei tiedä. Ei isäkään kaikkea tiedä.” Millin yksinkertaisten lauseiden rytmissä oli tilaa ja taikaa. Lapset seurasivat valppaina Millin ja isän tutunoloisia puuhia ja kertoivat minulle pyllymäkikokemuksistaan. Viimeiseksi otin esille Richard Scarryn repaleiseksi luetun kirjan Jussi Jänönen lääkäriässä. Päiväkotilapset kiinnittivät huomionsa erityisesti ilmapalloon, jonka Jussi Jänönen sai hyvin menneen lääkärintarkastuksen lopuksi.

Siirryin isojen lasten eli viskarien ja eskarien puolelle. ”Hyvää huomenta!” he toivottivat kuorossa. Päättelin, että nämä 5-6 -vuotiaat kenties jaksaisivat kuunnella pitemmänkin tarinan, ja aloin lukea omaa kirjaani Pentti miesten Lapin-reissulla. Minulla oli mukana kaksi kirjaa: lastentarhanopettaja piteli toista kirjaa korkealla, jotta lapset näkivät Salla Savolaisen piirtämät kuvat Pentin yöjunamatkasta, murtomaahiihdosta tuntureilla, laskettelumäestä, löylyhuoneesta ja mökistä.

Kohtaus, jossa äiti antoi Pentille huulipunasuukon, sai aikaan yök-huudahduksia, samoin maksamakkaravoileivät. Yksi poika hihitteli hykertelevän onnellisena vähän väliä. Tarinan loputtua vedin laukustani esiin kuksan, pahkasta tehdyn juomakupin, jollainen tarinassa esiintyi. Panin sen kiertämään. Eräs tyttö kertoi olleensa Lapissa viime viikolla. Hykerrellen nauranut poika viittasi ja kysyi vakavana tältä tytöltä: ”Näitkö sä siellä Pentin?” Tuo kysymys oli sadunlukijalle kaikkein paras kiitos.

- Riina Katajavuori

